

Sygn. akt I.Ns 1717/13

POSTANOWIENIE

Dnia 30 października 2014 roku

Sąd Rejonowy w Świdnicy I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący : SSR Małgorzata Gładysz-Wójcik

Protokolant: Anna Drozd

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 października 2014 roku w Ś.

sprawy z wniosku A. K.

przy udziale I. K., K. C. (1), S. K. i I. M.

o stwierdzenie nabycia spadku

I. ***stwierdza***, że spadek po K. C. (2)

zmarłym w dniu 16.09.2013r. w Ś.

ostatnio stale zamieszkałym w Ś.

na podstawie testamentu notarialnego z dnia 20.08.2013r.

nabyli: córka A. K. (córka D.) i syn K. C. (1) (syn D.) – po ½ każdy z nich - wprost;

II. stwierdza, że uczestniczka postępowania I. K. (wnuczka K. C. (2)) nabyła z chwilą otwarcia spadku po K. C. (2), to jest z datą 16.09.2013r., na mocy zapisu windykacyjnego zamieszczonego w testamencie notarialnym opisanym wyżej z dnia 20.08.2013r. sporządzonym przed Notariuszem S. Ł. (repertorium A, nr (...)), nieruchomości stanowiącą działkę gruntu nr (...), o powierzchni 0,0019ha, zabudowaną garażem położoną w Ś. przy ulicy (...) dla której prowadzona jest księga wieczysta o nr (...);

III. stwierdza, że uczestnik postępowania S. K. (wnuk K. C. (2)) nabył z chwilą otwarcia spadku po K. C. (2), to jest z datą 16.09.2013r., na mocy zapisu windykacyjnego zamieszczonego w testamencie notarialnym opisanym wyżej z dnia 20.08.2013r. sporządzonym przed Notariuszem S. Ł. (repertorium A, nr (...)), samochód osobowy marki O. (...) o nr rejestracyjnym (...) i nr identyfikacyjnym pojazdu (...);

IV. ustala, że każda ze stron tego postępowania ponosi jego koszty we własnym zakresie związane ze swoim udziałem w sprawie;

V. przyznaje kuratorowi adw. S. C. wynagrodzenie w kwocie 120zł + 23% VAT, którego wypłatę poleca ze Skarbu Państwa – Sąd Rejonowy w Świdnicy.

Sygn. akt: I.Ns 1717/13

UZASADNIENIE

W. A. K. wniosła o otwarcie i ogłoszenie testamentu sporządzonego w Ś. przez spadkodawcę K. C. (2) w dniu 20 sierpnia 2013 r. przed notariuszem S. Ł., zarejestrowanego w repertorium A pod nr (...) oraz o stwierdzenie, że

spadek po K. C. (2) zmarłym dnia 16.09.2013 r. w Ś., ostatnio stale zamieszkałym w Ś., na podstawie przedmiotowego testamentu nabyli A. K. oraz K. C. (1) po Vi każdy z nich.

Nadto wnioskodawczyni wniosła o stwierdzenie, że I. K. i S. K. nabyli z chwilą otwarcia spadku po wskazanym wyżej spadkodawcy K. C. (2), na mocy zapisów windykacyjnych zamieszczonych w opisanym wyżej testamencie: I. K. - nieruchomości stanowiącą działkę gruntu nr (...), o pow. (...) ha, zabudowaną garażem, położoną w Ś. przy ul. (...), objętą kw nr SW1 (...), zaś S. K. - samochód osobowy marki O. (...) o nr rej. (...), nr nadwozia (...), rok produkcji (...).

Na uzasadnienie przedmiotowego wniosku A. K. podała, że K. C. (2), który zamieszkiwał ostatnio w Ś., zmarł w dniu 16.09.2013 r. jako wdowiec, pozostawił po sobie dwoje dzieci, tj. wnioskodawczynię i uczestnika K. C. (1), zaś innych dzieci nie miał. Podała, że spadkodawca ten pozostawił testament sporządzony w dniu 20.08.2013 r. przed notariuszem S. Ł., zarejestrowany w repertorium A pod nr (...), w którym do dziedziczenia po sobie powołał swoje dzieci, a to wnioskodawczynię A. K. oraz K. C. (1) w częściach równych po Vi. Jednocześnie, jak wskazała wnioskodawczyni, spadkodawca w przedmiotowym testamencie dokonał przedmiotowych zapisów windykacyjnych, o których mowa we wniosku, a to na rzecz swoich wnuków I. K. i S. K..

Wnioskodawczyni wniosła również o ustanowienie kuratora dla uczestnika K. C. (1) twierdząc, że nie utrzymuje on z rodziną od dłuższego czasu żadnych kontaktów, ostatnia informacja dotycząca miejsca jego pobytu pochodzi sprzed 15 lat i wskazuje na noclegownię dla bezdomnych mieszczącą się w W., a nadto rodzina nie ma wiedzy o losach tego uczestnika oraz o aktualnym miejscu jego pobytu. Poza tym, jak wyjaśniła wnioskodawczyni, przez cały ten czas uczestnik ten nie podejmował żadnych prób skontaktowania się z rodziną.

W wyniku szeregu czynności podjętych przez Sąd z urzędu nie ustalono miejsca pobytu uczestnika postępowania K. C. (1) i z tych przyczyn postanowieniem z dnia 21 maja 2014 r. Sąd ustanowił kuratora dla tego uczestnika, którego z imienia i nazwiska w osobie adwokata S. C. wskazała Okręgowa Rada Adwokacka w W. (k.81)

Kurator *adv. S. C.* w odpowiedzi na wniosek (k.99) zgodził się z treścią wniosku i wniósł o stwierdzenie, że uczestnik K. C. (1) przyjął spadek z dobrodziejstwem inwentarza twierdząc, że zachodzi taka potrzeba z uwagi na interes tego uczestnika, bowiem nie minął w odniesieniu do niego termin wskazany w przepisie art. 1015 par. 1 kc. Na rozprawie w dniu 20.10.2014 r. kurator ten oświadczył do protokołu rozprawy, że nadal podtrzymuje przedmiotowe stanowisko oraz że przyjmuje z dobrodziejstwem inwentarza spadek w imieniu uczestnika K. C. (1).

Pełnomocnik wnioskodawczyni na rozprawie w w/w dniu oświadczył, że pozostawia Sądowi do rozstrzygnięcia czy uczestnik ten nabył spadek z dobrodziejstwem inwentarza choć, jak wskazał, wydaje się, że kurator jest uprawniony do złożenia w imieniu uczestnika oświadczenia tej treści.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Spadkodawca K. C. (2) zamieszkujący ostatnio w Ś. zmarł w dniu 16.09.2013 r. jako wdowiec. Spadkodawca ten pozostawił po sobie dwoje dzieci: wnioskodawczynię A. K. i uczestnika post. K. C. (1). Innych dzieci, w tym pozamałżeńskich bądź przysposobionych, nie posiadał.

(dowód: odpis aktu zgonu spadkodawcy, odpisy aktów stanu cywilnego A. K. i K. C. (1) - k. 10-12; zapewnienia spadkowe stron)

Spadkodawca K. C. (2) sporządził trzy testamenty, każdy w formie aktu notarialnego.

Pierwszy testament notarialny został sporządzony w dniu 26.08.2003 r. w Kancelarii Notarialnej w Ś. przed notariuszem K. P. i zarejestrowany w repertorium A nr (...). Mocą tego testamentu K. C. (2) powołał do spadku po sobie swoją pasierbicę I. M. w udziale Vi, swoją córkę A. K. w udziale 3/20 oraz swojego syna K. C. (1) w udziale wynoszącym 7/20.

W dniu 28.02.2008 r. w Kancelarii Notarialnej w Ś. przed notariuszem R. B. stawił się K. C. (2), który oświadczył, że odwołuje wszystkie sporządzone dotychczas przez siebie testamenty. Oświadczył też, że do całości spadku po sobie powołuje w udziałach po Vi części swoją córkę A. K. oraz swoją pasierbicę I. M.. Jednocześnie spadkodawca oświadczył, że wydziedzicza swojego syna K. C. (1) za to, że uporczywie nie dopełnia on względem niego obowiązków rodzinnych, gdyż syn, pomimo jego starań, nie utrzymuje z nim od wielu lat żadnych kontaktów. Testament ten został zarejestrowany w reper. A pod numerem (...).

W dniu 20.08.2013 r. w Kancelarii Notarialnej w Ś. przed notariuszem S. Ł. stawił się K. C. (2), który oświadczył, że odwołuje wszystkie sporządzone dotychczas przez siebie testamenty. Oświadczył też, że do całości spadku po sobie powołuje w udziałach po Vi części swoją córkę A. K. oraz swojego syna K. C. (1). Nadto K. C. (2) oświadczył, że postanawia, aby jego wnuczka I. K., z chwilą otwarcia spadku po nim nabyła, tytułem zapisu windykacyjnego, nieruchomości stanowiącą działkę gruntu nr (...), o pow. 0,0019 ha, zabudowaną garażem, położoną w Ś. przy ul. (...), objętą kw nr SW1 (...) oraz aby jego wnuk S. K. nabył, z chwilą otwarcia spadku po nim, tytułem zapisu windykacyjnego, samochód osobowy marki O. (...) o nr rej. (...) i nr nadwozia (...), rok produkcji (...). Testament ten został zarejestrowany w reper. A pod numerem (...).

(dowód: testamenty notarialne K. C. (2), protokoły otwarcia i ogłoszenia testamentów- k. 13, 69-70; zapewnienia spadkowe stron, odpis księgi wieczystej)

Żaden ze spadkobierców K. C. (2), zarówno ustawowych jak i testamentowych, nie złożył oświadczenia o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku po tym spadkodawcy, za wyjątkiem uczestnika K. C. (1), co do którego nie ustalono, aby osobiście złożył on oświadczenie tej treści, **(dowód:** zapewnienia spadkowe stron)

Sąd zwążył.

Na podstawie ustalonego wyżej stanu faktycznego, w oparciu o przeprowadzone dowody należało uznać, że żaden z opisanych wyżej testamentów K. C. (2) nie był dotknięty cechą nieważności. Zatem, skoro spadkodawca w testamencie notarialnym z dnia 20.08.2013 r. odwołał wszystkie swoje wcześniejsze testamenty, to podstawę do dziedziczenia po tym spadkodawcy stanowi wyłącznie testament z dnia 20 sierpnia 2013 r. Dodać należy, iż żadna ze stron tego postępowania nie podniosła zarzutu jego nieważności.

Zgodnie z przepisem art. 959 k.c. spadkodawca może powołać do całości lub części spadku jedną lub kilka osób. Nadto wedle przepisu art. 981 (1) par. 1 i 2 kc w testamencie sporządzonym w formie aktu notarialnego spadkodawca może postanowić, że oznaczona osoba nabywa przedmiot zapisu z chwilą otwarcia spadku (zapis windykacyjny), przy czym przedmiotem zapisu windykacyjnego może być: rzecz oznaczona co do tożsamości, zbywalne prawo majątkowe, przedsiębiorstwo lub gospodarstwo rolne oraz ustanowienie na rzecz zapisobiercy użytkowania lub służebności. Jak wynika z treści przedmiotowego testamentu z dnia 20.08.2013 r. spadkodawca K. C. (2) skorzystał z opisanego wyżej uprawnienia ustawowego postanawiając, że jego wnuczka I. K., z chwilą otwarcia spadku po nim nabywa, tytułem zapisu windykacyjnego, nieruchomości stanowiącą działkę gruntu nr (...), o pow. 0,0019 ha, zabudowaną garażem, położoną w Ś. przy ul. (...), objętą kw nr SW1 (...) oraz, że jego wnuk S. K. nabywa, z chwilą otwarcia spadku po nim, tytułem zapisu windykacyjnego, samochód osobowy marki O. (...) o nr rej. (...) i nr nadwozia (...), rok produkcji (...). Podkreślić należy, iż także w przedmiocie wskazanych wyżej zapisów windykacyjnych żadna ze stron nie zgłosiła zastrzeżeń. W literaturze przedmiotu ugruntowany jest pogląd, że jedynym sposobem udokumentowania statusu zapisobiercy i nabycia przedmiotu zapisu windykacyjnego jest postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku lub zarejestrowany akt poświadczenia dziedziczenia i w tym zakresie zasada ustalona w art. 1027 kc ma pełne zastosowanie. Zatem w stosunku do spadkobierców, do których skierowane jest żądanie wydania przedmiotu zapisu windykacyjnego, zapisobierca będzie musiał legitymować się postanowieniem lub aktem, o których mowa. (vide: Komentarz do arty. 1029 (1) kc, Andrzej Kidyba, Elżbieta Niezbecka)

Ponieważ żaden ze spadkobierców K. C. (2), zarówno ustawowych jak i testamentowych, nie złożył oświadczenia o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku po tym spadkodawcy, to należało stwierdzić, że zarówno A. K. jak i K. C. (1) nabyli spadek wprost.

Zdaniem Sądu brak jest podstaw do uznania, że kurator ustanowiony dla uczestnika postępowania K. C. (1) w trybie art 510 par. 2 kpc w zw. z art. 144 kpc był uprawniony do złożenia w jego imieniu oświadczenia woli o przyjęciu spadku z dobrodziejstwem inwentarza. Sąd wyraża pogląd, że kurator ustanowiony dla strony, której miejsce pobytu nie jest znane, nie został wyposażony przez ustawodawcę w skuteczne prawo do składania w imieniu tej strony oświadczeń woli wywołujących skutki materialnoprawne. Przywołać w tym miejscu należy tezę wyroku z dnia 18.06.2014 r. Sądu Apelacyjnego w Szczecinie, w sprawie I ACa 236/14, w której wyrażono pogląd, że bezskuteczne pozostaje w stosunku do drugiej strony stosunku prawnego, złożenie oświadczenia woli wywołującego skutki materialnoprawne w sytuacji, w której oświadczenie to zostanie złożone wobec kuratora ustanowionego dla tej strony w trybie przepisu art. 144 kpc. Ustanowiony w ten sposób kurator może podejmować za nieobecnego wszystkie czynności procesowe, które są niezbędne dla obrony jego praw w toku całego procesu. Kurator uprawniony jest więc do składania oświadczeń woli w imieniu reprezentowanej strony, ale tylko oświadczeń mających charakter procesowy. Nadto w wyroku z dnia 17.10.2007 r., II CSK 261/07, Sąd Najwyższy wskazał, że niedopuszczalne jest zawarcie ugody przez kuratora procesowego ustanowionego dla strony, której miejsce pobytu nie jest znane. Oznacza to, że kurator nie może składać oświadczeń woli o charakterze dyspozycyjnym, bowiem oświadczenia woli tego typu wywołują skutki materialnoprawne dla strony, którą kurator zastępuje. Do kategorii tych oświadczeń woli niewątpliwie należy oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku. Z tych więc przyczyn oświadczenie kuratora adw. S. C. należało uznać jako niedopuszczalne, a już złożone - jako bezskuteczne.

Jednocześnie zebrane w sprawie dowody nie wykazały, aby uczestnik K. C. (1) osobiście złożył oświadczenie w przedmiocie przyjęcia lub odrzucenia spadku po K. C. (2) (art. 1015 par. 1 kc). W tej zatem sytuacji, brak oświadczenia tego spadkobiercy w terminie, o którym mowa w art. 1015 par. 1 kc jest jednoznaczny z prostym przyjęciem spadku.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji. O kosztach postępowania orzeczono na mocy art. 520 par. 1 kpc.